

BESLUT

2016-03-15

Dnr: 15/03304,
3371, 3413, 3414,
3428, 3509, 3517,
3519 och 3563

SAKEN

Julkalendern, SVT1, 2015-12-01, 12-21, inslag om vikingatidens midvinterblot samt om Sverige under 1970-talet och om hur vuxna förklarar för barn hur barn blir till; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGEN

Julkalendern den 1 december 2015

Programmet handlade om vikingatiden och bland annat om firandet av midvinterblotet. I inslaget sades bland annat följande.

(Berättarröst) – Vikingarnas jul- och nyårsfirande är midvinterblotet, en fest till asagudarnas ära. På den här tiden har man många gudar, både manliga och kvinnliga. Under själva blotet offrar man djur, mat och fina saker till gudarna.

Samtidigt som berättarrösten kunde höras visades bland annat en tecknad bild på djur som hängde från grenarna på ett träd. Därefter stod två programledare och tre barn samlade runt en knähög gudagestalt och en öppen eld i ett mörkt och snötäckt landskap. Följande sades.

(Pgl 1) – Vad kul. Här är det. Ja. (Barn 1) – Det där känns lite som en tomte. (Pgl 2) – Ja, det gör det men, det är Frej, en av våra många gudar. (Pgl 1) – Nu kör vi i gång det här. Ni kan komma och lägga era finaste saker. De lägger ni in här. (Barn 2) – Det känns tråkigt. (Pgl 2) – Tänk vad glad Frej blir. (Barn 2) – Hej då. (Pgl 1) – [Namn], din grej, ska du lägga den? (Pgl 2) – Jag har ingen grej. Jag tänkte att ni gav de här presenterna och de är ju från mig från början. (Pgl 1) – [Namn], du kan ju inte offra ingenting. Du får väl lägga något fint. (Barn 2) – Svärdet. (Pgl 2) – Vad? (Barn 2) – Du kan ge svärdet, kanske. (Pgl 1) – Då säger jag: Från gudarna till jorden, till oss. (Barn

1) – Usch, är det riktigt blod? (Pgl 1) – Ja, det är klart att det är riktigt blod. (Pgl 2) – Hästblod.

Julkalendern den 21 december 2015

Programmet handlade om Sverige under 1970-talet. I inslaget satt en vuxen på en säng med en bok i händerna och med fyra barn runtomkring sig. I boken förekom en tecknad bild på en naken man och kvinna. I inslaget sades bland annat följande.

(Sagoläsande vuxen) – Ja, då ska vi se, vart var vi? Jo, vi ska hinna med det här också tänkta jag innan vi gör kväll. Flickor har slidor och pojkar har snoppar. Och hu ska då vi försöka ta det här lite mer seriöst. Snoppen åker in i slidan. Det är något vi vuxna kallar för vuxenskönt. Det här är egentligen inte så komplicerade saker. Däremot, det som händer i Bolivia...(Pgl 1) – Vad mysigt ni verkar ha det. Får man vara med eller?
 (Sagoläsande vuxen) – Jamen alltså, Bolivia, [namn]. Det är ju alltså Latinamerikas hjärta och vet du vad det dunkar för? Jo, solidaritet. (Pgl 2) – Har ni sagostund eller?
 (Sagoläsande vuxen) – Jamen jag sitter bara här och berättar om Bolivia. Om hur det är där nere och vad vi kan göra, vad revolutionen har liksom åstadkommit. (Pgl 1) – Jaha. (Sagoläsande vuxen) – Det är helt fantastiskt...(Pgl 1) – Ja, otroligt.
 (Sagoläsande vuxen) – ... vad man kan göra. (Pgl 2) – Jag kommer inte riktigt...(Sagoläsande vuxen) – Har du något vin där ute? Visst har vi vin? (Pgl 1) – Ja, gud, ja. Vad trevligt. (Sagoläsande vuxen) – Du, [namn]. Det här är en bok som heter "Här är Nord Vietnam". Den är skitbra, läs den för ungarna. Jag måste få sträcka på mig. Fick så ont i ryggen.

I programmet förekom även scener där vuxna rökte inomhus.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna för sammanfattningsvis fram följande kritik.

I inslaget om vikingatidens midvinterblot slaktades en häst. I inslaget om hur barn blir till redogjordes det för hur ett samlag genomfördes. I programmet om Sverige under 1970-talet förekom det också vuxna som rökte inomhus i närvaro av barn. Såsom *Julkalendern* var utformad var den på det hela taget inte lämplig för barn att ta del av.

Vidare har följande avsnitt av *Julkalendern* anmälts. Den 7, 9, 10, 12, 19, 22 och 24 december 2015.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television (SVT) ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som behandlar droger. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på varsamhet vid speglingen av bruket av till exempel alkohol, tobak och narkotika.

Vidare tillämpas bestämmelsen bland annat vid bedömningen av program som innehåller sex. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet när det gäller avancerade sexuella framställningar. Vid sin bedömning har nämnden tagit hänsyn till bland annat programsammanhanget, sändningstidpunkten samt om programmet eller inslaget presenterades på ett sådant sätt att dess karaktär tydligt framgick.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har granskat de aktuella inslagen mot bakgrund av anmälningarna. Enligt nämndens bedömning strider inslagen inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Vad anmälarna tar upp ger inte anledning att granska sändningarna av *Julkalendern* den 7, 9, 10, 12, 19, 22 och 24 december 2015. Dessa anmälningar lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens andre vice ordförande Dag Mattsson efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Gedda

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.